

Nr 258.

Av herr **Starbäck**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, angående dyrtidstillägg åt nordiska museets och livrustkammarens personal.

I proposition N:o 162 till innevarande riksdag har Kungl. Maj:t hemställt till riksdagen att för beredande under år 1922 och förra halvåret 1923 av dyrtidstillägg åt nordiska museets personal, med undantag av vakt och arbetarpersonalen vid friluftsavdelningen å Skansen, ävensom åt personalen vid livrustkammaren, i den mån avlöningarna åt sistnämnda personal ej utgå direkt av statsmedel, anvisa

dels på tilläggsstat för år 1922 ett förslagsanslag av 100,000 kronor,

dels ock på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett förslagsanslag av 45,000 kronor,

båda anslagen att utgå under iakttagande i lämpliga delar av de grunder som äro eller kunna varda bestämda beträffande dyrtidstillägg under motsvarande tider åt befattningshavande i statens tjänst och enligt de närmare bestämmelser, som må av Kungl. Maj:t meddelas.

Då undantagandet av vakt och arbetarpersonalen vid Skansen enligt min mening ej kan ha sin grund uti verkliga sakförhållanden, utan snarast torde bero på någon missuppfattning, som under frågans behandling vid någon riksdag innästlat sig i något utskotts-
betänkande, har jag för frågans belysande anhållit om och från museets tjänstemän erhållit nedanstående P. M.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 4 saml. 74 häft. (Nr 258—259). 1

»I sitt utlåtande n:o 192 till 1921 års riksdag rörande ifrågasatt löneförbättring åt Nordiska Museets personal, *vakt- och arbetspersonalen vid friluftsavdelningen å Skansen ej inberäknad*, har statsutskottet som motiv för sitt avslagsyrkande beträffande nämnda personal å Skansen framhållit att en *real skillnad förefinnes mellan den ställning i förhållande till staten, som intages av museiavdelningen i byggnaden å Lejonslätten, inklusive livrustkammaren å ena sidan och friluftsavdelningen å Skansen å den andra*.

Mot denna uppfattning måste en bestämd och kraftig gensaga resas: Nordiska Museet med sina båda avdelningar: museiavdelningen å Lejonslätten och friluftsavdelningen är en ouplöslig enhet och helhet.

Skansen består av tvenne huvudavdelningar, den kulturhistoriska och den naturvetenskapliga, den senare omfattande en zoologisk, en botanisk och en mineralogisk avdelning.

Att samlingarna i museet å Lejonslätten och den vetenskapliga verksamhet som där bedrivs på ett fullt organiskt sätt, i enlighet med Artur Hazelii plan, sammanhånga med den kulturhistoriska avdelningen, stugor, gårdar, kyrka och vad i dessa byggnader finnes, å Skansen, detta förhållande torde icke närmare behöva belysas.

Med den naturvetenskapliga avdelningen å Skansen avsåg Artur Hazelius att giva ett kompletterande moment till den kulturhistoriska, så nämligen, att man i gårdarnas stallar skulle möta de tama djur, som av ålder hållits i Sverige och i markerna kring gårdarna de vilda djur, som nu och i äldre tider levat i vårt land, vartill skulle sluta sig den botaniska avdelningen med de kulturväxter och den vilda flora, som är karakteristisk för Sverige, och den mineralogiska med prov på svenska stenarter och malmer. Denna Artur Hazelii museitanke präglas av en obruten följdriktighet och en storslagen helgjutenhet.

Härav följer att denna för dessa olika museiavdelningars utveckling, skötsel och vård anställda och sysselsatta personalen också måste betraktas såsom museipersonal i samma mening som vad fallet är med den del av Nordiska Museets personal som har sitt arbete förlagt till museibygnaden å Lejonslätten.

Att Nordiska Museet å Skansen vid sidan av denna museiverksamhet även bedriver restaurantrörelse och anordnar diverse nöjeställningar bör icke få bortskymma ovannämnda följdriktiga sammanhang mellan verksamheten i museet i egentlig mening å Lejonslätten och friluftsavdelningen å Skansen; detta så mycket mindre som restaurantrörelsen och nöjeställningarna uteslutande äro till för att ekonomiskt stödja den vetenskapliga-museala verksamheten.

Sålunda har Skansen kunnat bestrida den brist, som årligen brukat uppstå vid museet i egentlig mening, vilken oaktat hela det ordinarie statsanslaget tillgodoförts museet dock t. ex. år 1912 uppgick till kronor 23,954, 1914 till 25,680, 1915 till 34,711, 1916 till 52,845, 1917 till 50,323, 1919 till 38,639 och 1920 till 69,300 eller för dessa 7 år tillsammans 295,452 kronor.

Det synes därför ej, såsom ovan framhållits, vara en riktig uppfattning att någon real skillnad föreligger mellan Nordiska Museets båda avdelningar och ej heller mellan den vid dessa avdelningar arbetande personalen, åtminstone icke beträffande den del av Skansens personal som arbetar vid ovannämnda kultur-

historiska och naturvetenskapliga avdelningar. — Givetvis har det aldrig ifrågasatts att räkna t. ex. restaurantpersonalen till »museipersonal», oaktat den visserligen är anställd i nordiska museets tjänst.

En granskning av den å Skansen anställda personalens arbetsuppgifter ger följande översikt:

Skansen sysselsätter 66 man fast anställd personal, av vilka 50 personer äro årsanställda och 16 anställda blott för somrarna. Av dessa 50 årsanställda kunna 39 personer med fullt fog jämnställas med vakt- och arbetspersonalen i museet å Lejonslätten.

Bilagan upptager denna personal med tjänsteår och grundlöner.

Bland Skansens personal märkes:

1) *Portvakter*, vilka äro oskiljaktiga från varje museum, som måste upptaga inträdesavgifter.

2) *Djurvårdare*, som äro vaktmästare för de utställningsföremål som utgöras av djuren.

3) *Stugvakter*, som bevaka de kulturhistoriska byggnaderna och däri utställda föremål och således förrätta en museivaktmästares åliggande.

4) *Övrig arbetspersonal*: Liksom varje museum utom den rena vaktmästarpersonalen även kräver personal för renhållning, skötsel och dagligt underhåll måste den härför å Skansen anställda personalen med fullt fog anses jämnställd med den vaktmästarpersonal vid museet å Lejonslätten, som ej bestrider bevakning. Skillnaden är blott den att Skansen behöver dylik personal i större omfattning.

Antalet av den vid Skansen årsanställda personal, som bör likställas med museets vaktmästare, äro 1 arbetsfogde, 3 förmän, 2 maskinister, 4 portvakter, 6 djurvårdare, 7 stugvakter och 16 arbetare, av vilka 7 äro fackmän.

Ett likställande i avlöningsförmåner med museets vaktmästare skulle kräva såsom av bilagan framgår ett belopp av *12,550 kronor*, såsom lönetillägg och *11,100 kronor*, såsom ålderstillägg eller tillsammans *23,650 kronor*.

(Anm. Om stugvakterna, som till större delen (5 av 7) äro uttjänta Skansenarbetare, som erhålla stugvaktssysslorna såsom ett slags pensionsersättning, ej medtagas, blir beloppet 7,000 kronor mindre eller för lönetillägg blott *7,650 kronor* och för ålderstillägg *9,000 kronor* eller tillsammans *16,650 kronor*.)

Om riksdagen beviljar ovanstående löneförbättring torde en konsekvens vara, att riksdagen också beviljar det dyrtidstillägg, som denna löneförbättring medför, under det Skansen själv fortfarande bestrider det dyrtidstillägg, som belöper sig på grundlönerna.

Enligt bilagan uppgår detta dyrtidstillägg, som Skansen till förutnämnda 39 (eventuellt 32) arbetare skulle utbetala av egna medel, till kronor 51,427 (eventuellt 44,920), under det att det dyrtidstillägg, som belöper sig på löneförbättringen, uppgår till 13,851 kronor (ev. 9,490).

Dyrtidstillägget är beräknat efter det under 1:sta kvartalet 1922 gällande grundtalet och faller sålunda dyrtidstilläggsbeloppet i samma mån detta minskas.

Under hänvisning till vad som sålunda anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för beredande under 1922 och förra halvåret 1923 av dyrtids-tillägg åt nordiska museets personal, 39 (*event. 32*) *vakt- och arbetspersonal vid friluftsavdelningen å Skansen inberäknade*, ävensom åt personalen vid livrustkammaren i den mån avlöningarna åt sist-nämnda personal ej utgå direkt av statsmedel, anvisa

dels å tilläggsstat för 1922 ett förslagsanslag av 114,000 kronor (*event. 109,500*),

dels ock på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett förslagsanslag av 53,000 kronor (*event. 50,000*),

båda anslagen att utgå under iakttagande i tillämpliga delar av de grunder, som äro eller kunna vara bestämda beträffande dyrtidstillägg under motsvarande tider åt befattningshavare i statens tjänst och enligt de närmare bestämmelser, som må av Kungl. Maj:t meddelas.

Stockholm i mars 1922.

Karl Starbäck.

Bilaga.

FÖRSLAG

till löneförbättring för viss del av friluftsmuseet Skansens arbetspersonal till likhet med vaktmästar- och arbetspersonalen vid museet å Lejonslätten.

	Tjänste- år	Grund- lön	Löneförbättr.		S:a av- löning	Dyrktidstillägg		
			löne- tillägg	ålders- tillägg		från Skansen	från staten	
1 arbetsfogde	22	3,000	750 ¹⁾	300	4,050	2,189	595	1) jämlikt K. K. 20/9 1917.
1 arbetsförman	25	1,800	100	300	2,200	1,505	225	
1 »	30	1,700	200	300	2,200	1,443	287	
1 »	29	1,600	300	300	2,200	1,389	342	
1 övermaskinist	22	1,700	200	300	2,200	1,443	287	
1 portvakt	24	1,500	100	300	1,900	1,334	225	
1 »	24	1,500	100	300	1,900	1,334	225	
1 »	18	1,500	100	300	1,900	1,334	225	
1 »	—	1,200	400	—	1,600	1,163	225	
1 djurv.-förman	26	1,500	400	300	2,200	1,334	396	
1 djurvårdare	20	1,400	200	300	1,900	1,272	287	
2 » à 1,400 kr.	19—20	2,800	400	600	3,800	2,544	574	
1 »	25	1,300	300	300	1,900	1,218	342	
1 »	3	1,200	400	100	1,700	1,163	280	
7 stugvakter à 900 kr.	10—29	6,300	4,900	2,100	13,300	6,552	4,368	
1 varjehanda arbetare	21	1,400	200	300	1,900	1,272	287	
8 » à 1,400 kr.	10—29	11,200	1,600	2,400	15,200	10,176	2,296	
2 » à » »	2—4	2,800	400	100	3,300	2,544	288	
1 »	21	1,300	300	300	1,900	1,218	342	
1 »	25	1,300	300	300	1,900	1,218	342	
1 »	22	1,200	400	300	1,900	1,163	396	
1 maskinist	14	1,200	400	300	1,900	1,163	396	
1 etikettär	29	1,500	100	300	1,900	1,334	225	
1 trädgårdsmästare	29	1,600	—	300	1,900	1,389	171	
1 snickare	20	1,600	—	300	1,900	1,389	171	
1 målare	3	1,600	—	100	1,700	1,389	54	
Summa		56,700	12,550	11,100	80,350	51,472	13,851	
			23,650					
Om stugvakter ej med- tagas minskas det för:								
7 stugvakt. à 900 kr. till	—	6,300	4,900	2,100	13,300	6,552	4,368	
Summa:		50,400	7,650	9,000	67,050	44,920	9,490	
			16,650					

